

Ҳабаккук

¹ Ҳабаккук пəyoғəmbər kərgən, uningəya yūkləngən wəhiy: —

Ҳабаккукнинг dad-pəryadliri

² Ah Pərwərdigar, kaqanətiqə mən Sanga nida qilimən, Sən anglimaysən?

Mən Sanga: «Zulum-zorawanliq!» dəp nalə-pəryad kətürimən,
Biraq Sən qutkuzmaysən.

³ Sən nemixka manga kəbihlikni kərgüzisən,
Nemixka japa-zuluməya qarap turisən?
Qünki bulangqilik, zulum-zorawanliq kəz aldim-
didur;

Jənggi-jedəllər bar,
Dəwalar kəpəyməktə.

⁴ Xunga qanun paləq bolup qaldi,
Adalət məydanəya heq qikmaydu;
Qünki rəzillər həkkəniy adəmni kistimaqta;
Xunga həkümlər burmilinip qikirilidu.

Hudaning jawabi

⁵ Əllər arisida bolidioqan bir ixni kərup bekinglar, obdan qaranglar, həyranuḥəs qelinglar!

Qünki silərning dəwringlarda bir ix qilimənki,
Birsi silərgə bayan qiloqan təoqirdimu silər
ixənməytinglar.■

⁶ Qünki mana, Mən həliki mijəzi osal həm aldiraxsan əl kaldiyləni ornidin turoquzimən; Əsli əzigə təwə əməs makanlarni igiləx üqün, Ular yər yüzining kəngri jaylirini besip mangidu;□

⁷ Ular əzlrining deginini hesab kılıdu həm özini halioqanqə yukiri tutidu; □

⁸ Ularning atliri yilpizlardin ittik, Kəqtə owoqa qıkiديوان bərilərdin əxəddiydur; Atlik ləxkərlər atlirini məqruranə qarqıtidu; Atlik ləxkərlər yiraktin kelidu, Ular owoqa xungoquoqan bürküttək uqur yüridu.

⁹ Ularning həmmisi zulum-zorawanlıqqa kelidu; Ularning top-top adəmliri yüzlirini aldioqa bekitip, aloqa basidu, Əsirləni kumdək kəp yioıdu.□

¹⁰ Bərək, u padixahlarni mazak kılıdu, Əmirlənimu nəzirigə almaydu;

□ **1:6 «Mən həliki mijəzi osal həm aldiraxsan əl kaldiyləni ornidin turoquzimən,... ular yər yüzining kəngri jaylirini besip mangidu»** — kaldiylər pəkət 20 yıl iqidila nəzərsiz bir əldin, Babil xəhirini (keyin kaldiylər «Babilliklər» dəp ataloqan), Ninəwə xəhirini wə Misirni ixoqal kılqan qorqunqluq bir imperiyəgə aylandı (miladiyədin ilgiriki 615-595-yıllar). «Qoxumqə səz»imiznimu kərüng. □ **1:7 «Ular əzlrining deginini hesab kılıdu həm özini halioqanqə yukiri tutidu»** — ibraniy tilidiki tekisttin muxu ayətni qüxinix səl təs. Əsli jümlini səzmusəz alsaq «Ulardin qıkqan həküm wə həywə əzlikidındur» — yəni Hudadin əməs, degən mənini bildüridu. Ular Hudadin həq qorqmay, nemini halisam xundaq kılımən, dəyديوانlar. □ **1:9 «Ularning top-top adəmliri yüzlirini aldioqa bekitip, aloqa basidu,... »** — yaki «ularning top-top adəmliri «xərək xamili»dək aloqa basidu,...». Bu jümlining yənə birnəqqə tərjimiliri bar.

U həmmə istihkamlarni məshirə kilidu,
Qünki u topa-tupraklarni dəwə-dəwə kilip,
ularni ixoqal kilidu.□

¹¹ Xundak kilip u xamaldək oquyuldap otidu,
Həddidin exip gunahkar bolidu;
Uning bu küq-қudriti əzigə ilah bolup sanilidu.□

Pəyoqəmbərning Hudaqə boləqan jawabi

¹² Sən Əzəldin Bar Boləquqi əməsmu, i
Pərwərdigar Hudayim, mening Mukəddəs
Boləquqim?

Biz əlməymiz, i Pərwərdigar;
Sən uni jazayingni bəja kəltürüx üqün bek-
itkənsən;
Sən, i Qoram Tax Boləquqi, uni *bizgə* ibrət kilip
tüzitixkə bəlgiligənsən.□

¹³ Sening kəzüng xunqə oqubarsiz idiki,
Rəzillikkə qarap turmaytting;
Əmdi nemixka Sən munapiklik qiləqanlarəqə
qarap turisən,
Rəzillər əzidin adil boləqan kixini
yutuwaləqinida, nemixka süküt kilisən?

¹⁴ Sən adəmlərnə huddi dengizdiki beliklərdək,

□ **1:10** «u həmmə istihkamlarni məshirə kilidu, qünki u topa-tupraklarni dəwə-dəwə kilip, ularni ixoqal kilidu» — demək, ular sepilning yenioqə qong bir deng yasap sepildin artilip bəsüp kiridu. Babilliklərnə əmgək küqi kəp boləqəqka, muxu Addiy usulni kəp qollanəqan. □ **1:11** «Xundak kilip u xamaldək oquyuldap otidu, həddidin exip gunahkar bolidu» — bəxka birhil tərjimisi: «xundak qilixi bilən uning rohi əzgirip ketidu; u xu yərlərdin otip, gunahkar bolidu». □ **1:12** «Sən uni jazayingni bəja kəltürüx üqün bekitkənsən» — yaki «uni jazayingoqə uqraqka bekitkənsən».

Huddi əzliri üstidə heq yetəkligüqisi yok
 əmiligüqi həywanlarəqa ohxax kilisən;□

¹⁵ Xu *kaldiy kixi* ularning həmmisini qanggikioqa
 ilinduridu,

Ular ni öz tori bilən tutuwalidu,

Ular ni yioqma torioqa yioqidu;

Xuning bilən huxal bolup xadlinidu;□

¹⁶ Wə torioqa qurbanlik sunidu,

Yioqma torioqa isriq salidu,

Qünki xular arkilik uning nesiwisi mol,

Nemətliri ləzzətlik boldi.

¹⁷ Əmdi u xu tərکیدə torini tohtawsiz boxi-
 tiwərsə,

Xu tərکیدə əllərni heq rəhim kilmay kəriwərsə
 bolamdu?

2

Həbakkukning qarari

¹ «Əmdi mən öz kəzitimdə turiwerimən,
 Özümni munar üstidə dəs tikləymən,
 Uning manga nemə dəydiqanlikini,

□ **1:14** «Sən adəmlərni huddi dengizdiki beliklardək,
 huddi əzliri üstidə heq yetəkligüqisi yok əmiligüqi
 həywanlarəqa ohxax kilisən» — əslidə Huda insanni
 yaratqanda, insan toqruluk «ular dengizdiki beliklar...
 əmiligüqi həywanlarni... baxkursun» degənidi. Həzir Huda
 zalimlarning insanlarni beliklarning ornioqa qüxürüxigə yol
 qoyuwatidu. Bu nemə üqün? □ **1:15** «Xu kaldiy kixi
 ularning həmmisini qanggikioqa ilinduridu» — Asuriyə
 padixəhlining əsirlərni kalpukliridin ilmək (yaki qanggak)
 ötküzüp, yetiləp mangidioqan rəhimsiz aditi bar idi; keyinki
 imperiyə (Babil)ning padixəhli bəlkim ohxax adəttə boləqan
 bolsa kerək.

Xuningdək özüm bu dad-pəryadim toqruluk qandak tegixlik jawab tepixim kerəklikini bilixni kütüp turimən». □ ■

² Həm Pərwərdigar jawabən manga mundak dedi: —

«Okuşanlar yügürsun üqün,

Bu körüngən alamətni yeziwal;

Uni tahtaylar üstigə enik oyup çiq; □ ■

³ Qünki bu körüngən alamət kəlgüsidiki beki-tilgən bir wakıt üqün,

U adəmlərgə ahirətni təlpündüridu,

□ 2:1 «... **kandak tegixlik jawab tepixim kerəklikini bilixni...**» — ibraniy tilida «kandak tegixlik jawab kərüxn...».

«**Uning manga nemə dəydiqanlığını, xuningdək özüm bu dad-pəryadim toqruluk qandak tegixlik jawab tepixim kerəklikini bilixni kütüp turimən**» — baxka birhil təjimişi:

«Uning manga nemini eytidioanlığını, həmdə özümning Uning manga beridioqan tənbişkə nemə jawab berixim kerəklikini bilixni kütimən». Həq bolmioqanda, u Hudaning tənbişini kütidu. Həbakkuk pəyoqəmbər kənglidə: «Mening əslidiki dad-pəryadimda bəlkim hatalik yeri boluxi mumkin» dəydu, bar bolsa u hataliklirini etirap qilixka təyyar turidu. Xunga bizningqə «jawab» bolsa (1) dad-pəryadidiki (bar bolsa) hataliqioqə bolqan jawabkarlığını, (2) keyin uning ez oqurmənlirigə yaki özigə əgəxkən adəmlərgə berixkə tegixlik jawabning qandak ikənlikini ez iqigə alidu. U bularni qüxinix üqün kütüwatidu. Həbakkuk pəyoqəmbərning Hudaqə bolqan «jawabi» 3-babta tepilidu. ■ 2:1 Yəx. 21:8 □ 2:2 «**Okuşanlar yügürsun üqün, bu körüngən alamətni yeziwal...**» — ikki mənişi boluxi mumkin: — (1) okuşan kixi keyin bu həwəni baxqilaroqə yügürüp yətküzsun; (2) okuşan kixi hərtürlük qiyinqilik as-tidimu Mening yolunda yügürsun (məsilən, «Zəb.» 119:32, «Yəx.» 40:30-31, «Gal.» 5:7ni körüng). Biz ikkinqi məniqə mayilmiz. ■ 2:2 Yəx. 30:8

U yaloqan gəp qılmaydu;
 Uzunoiqə kəlməy qalsimu, uni kütkin;
 Qünki u jəzmən yetip kelidu, heq keqikməydu. □

⁴ Kara, təkəbburlixip kətküqini!

Uning kəlbi öz iqidə tüz əməs;
 Birəq həkkanıy adəm öz etikad-sadiklikı bilən
 həyat yaxaydu. □ ■

⁵ Bərək, xarab uningoqa satkunluk kilidu, —

— U təkəbbur adəm, öydə tinim tapmaydu,

Həwisini təhtisaradək yooqan kilidu;

U ölümdək heqqaqan qanmaydu;

Əzigə barlik əllərni yioqıdu,

Həmmə həlkni əzigə karitiwalidu. □

⁶ Bularning həmmisi keyin u toqruluk təmsilni
 səzləp,

□ 2:3 «**bu kərüngən alamət kəlgüsidiki bekıtilgən bir wakit üqün...**» — «bekıtilgən» — demək, heqkim (hətta dua arkilikmu) uni əzgərtəlməydu. «**U adəmlərgə ahirətni təlpündürıdu**» — səzmusez tərjimisi: «U ahirətkə qarap həsirap nəpəs alıdu» (pikrimizqə bu ibarə qongqur təxnalikni bildürıdu). □ 2:4 «**Kara, təkəbburlixip kətküqini! Uning kəlbi öz iqidə tüz əməs**» — hərəkəndək təkəbbur adəm durus, tüz bolalmaydu. «**Birəq həkkanıy adəm etikad-sadiklikı bilən həyat yaxaydu**» — bu söz Hudaning jawabining əng həklik jümlisi. «Koxumqə sız»imiznimu kərüng. ■ 2:4

Rim. 1:17; Gal. 3:11; İbr. 10:38 □ 2:5 «**Bərək, xarab uningoqa satkunluk kilidu**» — Babıllıqlar ahir berip məyhorluktin Pars imperiyəsi tərıpidin nabut boldi. Təwrat, «Danıyal pəyoqəmbər» 5-bab wə «koxumqə sız»imizni kərüng.

«**...həwisini təhtisaradək yooqan kilidu**» — «təhtısara» əlgənlərning rohliri barıdıoqan jay. Babıllıqlar hər yili təjawuzqilik pılanini tüzəytti. Ahir berip bu təjawuzqilikı əzining mudapiisini ajızlaxturup, Pars imperiyəsi ularni nabut kildi.

«**U ölümdək heqqaqan qanmaydu**» — «ölüm» hərdaim insanlarning jenini alıdu, hərgiz «boldi» deməydu.

Kinayilik bir tepixmakni tiloşa alidu: —
«Əzining əməsni mening dəp koxuwalıuqioşa way!

(*Bundak ixlar* қағанoşiқə bolidu?!)

Gөрүгə қoғoғan нərsilər билən өзini қиғдиoғioşa way!»□

⁷ Səndin jazanə-kərz aloşuqılar birakla kəzoşalmamdu?

Seni titrətküqilər birakla oyoqanmamdu?

Andin sən ularoşa olja bolmamsən?□

⁸ Sən nurəşun əllərnı bulang-talang kıləşanlıkıñg tüpəylidin,

Həm kixilərnıñ qanliri, zemin, xəhər həm uningda turuwatқан һəmməyləngə kıləşan zulum-zorawanlıkıñg tüpəylidin,

Saklinip qaloşan əllər seni bulang-talang kılidu;□

⁹ Həlakət qanggilidin qutulux üqün,

Uwamni yukirişoşa salay dəp,

□ **2:6 «gөрүгə қoғoғan нərsilər билən өзini қиғдиoғioşa way!»** — «gөрүгə қoғoғan нərsilər» degən ibarə ikki bislik bolup, baxқа bir mənisi «bir dəwə topa» — demək, ular muxu һaram нərsilər билən əzlrini buləşoşanıdı. Babil imperiyəsi ayaş astı kıləşan əllər Həbakkukning Babil toşrisidiki bexarətlirini bilip yətkəndin keyin, ular bu ayəttiki kinayilik səzlərnı degən boluxı mumkin. Səzlər «mərsiyə» (matəm tutux munajiti) xəklidə eytilidu. □ **2:7 «Səndin jazanə-kərz aloşuqılar birakla kəzoşalmamdu?»** — «səndin jazanə-kərz aloşuqılar» degən səz ikki bislik bolup, yənə bir mənisi: «(yilandək) seni qakşuqılar». □ **2:8 «... kixilərnıñ qanliri, zemin, xəhər həm uningda turuwatқан һəmməyləngə kıləşan zulum-zorawanlıkıñg tüpəylidin,...»** — «.. zemin, xəhər.. » — bu isimlər birlik xəkildə (kəplük xəkildə əməs) ipadiləngini həm u zemin, xəhərnıñ nami eytilmişanlıkıdin kərişanda, u ibarə Israil zemini (Pələstin) həm Yerusalemnı kərsətsə kerək.

Nəpsi yoşınap öz jəmätigə haram mənprəət yiołkuqioqa way!

¹⁰ Nuroqun həklərnı wəyran kılıp,
 Öz jəmätınggə ahanət kəltürdüng,
 Öz jeningoqa qarxi gunah sadir kıldıng.

¹¹ Qünki tamdin tax nıda kılıdu,
 Yaoqaqlardın lim jawab berıdu: —

¹² Yurtnı qan bilən,
 Xəhərnı kəbihlik bilən kuroquqioqa way!»

¹³ Mana, həklərnıng jan tikip tapqan mehnitıning pəkət otka yekıloqu kılınoqanlıkı,
 Əl-yurtlarnıng əzlırını bihudə həlsiratqanlıkı,
 Samawı qoxunlarnıng Sərdarı bolıqan Pərwərdıgardın əməsmu?

¹⁴ Qünki huddı sular dengızını qaplıoqandək,
 Pütün yər yüzi Pərwərdıgarnı bilip-tonux bilən qaplınıdu. □ ■

¹⁵ Öz yekıningoqa həraknı ıqküzgüqıgə —
 — Uning uyat yerıgə qarixıng üqün,
 Tulumungdın quyup, unı məst kılıoquqı sanga

□ **2:14 «Qünki huddı sular dengızını qaplıoqandək, pütün yər yüzi Pərwərdıgarnı bilip-tonux bilən qaplınıdu»** — bu bayannıng əzi Həbakkuknıng dad-pəryadıoqa bolıqan qong bir jawabtur. Jaħandıki adalətsizlıklər xunqə kəp bolıqını bilən, həq bolmıoqanda ahır berip ularnıng hərбірı yökıtilıdu. Baxqa pəyoqəmbərlərnıng bexarətlırı boyıqə, Babil xəhırı toqruluk ıxınımızkı, u ahırı zamanda qayta qurılıdu. Əmdı «Pərwərdıgarnıng küni»də, bu ayəttə deyılgəndək «Pütün yər yüzi Pərwərdıgarnı bilip-tonux bilən qaplınıdu» wə xunglaxqa Babil qayta kərünməskə yökıtilıdu. «Qoxumqə söz»imıznımu kərüng. ■ **2:14** Qəl. 14:21

way!□

¹⁶ Xan-xərəpning ornida xərməndiqilikkə tolisən;

Əzüngmu iq,

Hətniliking ayan bolsun!

Pərwərdigarning ong kolidiki kədəh sən tərəpkə burulidu,

Xan-xəripingning üstini rəswayipəslik basidu.□

¹⁷ Liwanəqa kıləqan zulum-zorawanlıq,

Xundaqla həywanlarni kərkitip ularəqa yətküzgən wəyranqilikmu,

Kixiləarning qanliri, zemin, xəhər həm uningda turuwatqan həmməyləngə kıləqan zulum-zorawanlıq tüpəylidin,

□ **2:15 «Əz yeqiningəqa hərəkni iqküzgüqigə — uning uyat yerigə qarixing üqün, tulumungdin kuyup, uni məst kıləquqi sanga way!»** — hərəkətlər hərdaim baxkılarni hərəkətlərgə aylandırmaqçı bolidu. Biraq Babilning «baxkıləqə hərək iqküzüx» məqsiti ularəqa ezitkuluk kılıp, özigə ohxax bəqqiwazlıq gunahıqə kirgüzüp, andin ularni asanla kontrol kılıxtin ibarət. □ **2:16 «Əzüngmu iq, hətniliking ayan bolsun!»** — «hətniliking ayan bolsun!» degən ibarə adəmnin qattik hijalitini kərsətkinidin baxqa, «Sən Hudaning əhdisigə wə səzigə yat adəmsən» degən məninimu puritip beridu. Baxqa birhil təjimişi: «Əzüngmu (hərək) iq, pulanglap yikil!».

Bular sening mijikıngni qikıridu.□

18 Oyma məbudning nemə paydisi,

Uni uning yasioquqisi oyup qikқан tursa?

Quyuma məbudningmu wə uningoa təwə sahta təlim bərgüqining nemə paydisi —

— Qünki uni yasioquqi öz yasioqinioqa tayinidu,

Demək, zuwansız «yok boloqan nərsilər»ni yasaydu?

19 Yaoqaqqa «Oyoqan!» degən adəmgə,

Zuwansız taxqa «Turə!» degəngə way!

U wəz eytamdu?

Mana, u altun-kümüx bilən həlləndi,

□ 2:17 **«Liwanoqa kıloqan zulum-zorawanlık, xundakla haywanlarni qorkitip ularoqa yetküzgən wəyranqılıkmu,...»** — «Liwan» rayoni güzəl ormanlırı həm köpligən hərhil yawayı haywanlırı bilən dangkı qikқан. Babil imperiyəsi miladiyədin ilğiriki 605-yilidiki (Suriyədə yüz bərgən) «Kaxemix jengi»din keyin, (1) Liwandikilərgə wə ətrapidikilərgimu eqir zulum yetküzgən. (2) uningdin baxqa ular kılmaqkı boloqan jənglərni dawam kılıxi üqün həmdə öz xəhərlirini qurux üqün Liwandin kəp dəl-dərəhlərni kesip epkətti. (3) ular yənə kəngül eqix üqünla kəp yawayı haywanlarni rəhimsiz usullar bilən owlidi. Məzkur ayəttiki bu sız bu üç ixni kəzdə tutidu. 2- wə 3-ixtin roxənki, insaniyətning təbiyy muhıtni obdan asraxqa Huda aldida jawabkarlıkı bar. **«Kixilərnıng qanlırı, zemin, xəhər həm uningda turuwatqan həmməyləngə kıloqan zulum-zorawanlık tıpəylidin,...»** — «...zemin, xəhər,... turuwatqanlar» — 8-ayəttiki ibarigə ohxax, İsrail zemini (Qanaan)ni həm Yerusalemnı kərsitidu.

Uning iqidə heq nəpəs yoxtur.□

²⁰ Birəq Pərwərdigar Öz mukəddəs
ibadəthanisididur!

Pütkül yər yüzi Uning aldida süküt kılsun!.□

3

Həbakkukning duasi

¹ Həbakkuk pəyoqəmbərning duasi,

«Xiggaon» ahangida: —□

² «Pərwərdigar, mən həwiringni anglidim,
əyminip qorqıtum.

I Pərwərdigar, yillar arisida ixingni qaytidin
janlanduroqaysən,

Yillar arisida ixingni tonutqaysən;

□ **2:19** «**uning iqidə heq nəpəs yoxtur**» — yaki «uning iqidə heq roh yoxtur». «**Yaqəqqa «Oyoqan!» degən adəmgə, zuwansiz taxqa «Turə!» degəngə way! ... Uning iqidə heq nəpəs yoxtur**» — bu ikki ayət (18-, 19-) Babilliklarning rəzillikining butpərəslik bilən baqlıq ikənlikini kərsitidu. 1:7də kərsitilgəndək, öz «hudaliri»ni əzi yasıqandin keyin, ular tirik Hudadin heq qorqmay, əzigə qolaylıq «əhlak-pəzilət» mizanlirini haliqanqə bekitidu. □ **2:20** «**Birəq Pərwərdigar Öz mukəddəs ibadəthanisididur!**» — muxu yərdə pəyoqəmbər bəlkim Hudaning asmandiki mukəddəs ibadəthanisini kərsitidu («Zəb.» 7:5, 11:4nımu kərüng). □ **3:1** «**Xiggaon**» ahangida: — — «Xiggaon» bəlkim «dolkunluk», «otluk», «axiklik bilən» degən mənədə bolup, bu söz küyning eytilidioqan ahangini bildüridu.

Dərojəzəptə boləjningda rəhimdillikni esinggə kəltürgəysən![□]

³ Təngri Temandin,

Pak-Muqəddəs Boləjuqi Paran teəjidin kəldi;

Selah!

Uning xan-xəripi asmanlarni kəplidi,

Yər yūzi uning mədhəyiliri bilən toldi;[□]

⁴ Uning parkirakliki tang nuridək boldi,

Qolidin qakmaq qakqandək ikki nur qikti;

Xu yərdə uning küq-kudriti yoxurunup turidu. [□]

⁵ Uning aldidin waba,

[□] **3:2 «Pərwərdigar, mən həwiringni anglidim,...»** — yaki «Pərwərdigar, mən Səndin həwərnə anglidim,...». **«...yillar arisida ixingni tonutkaysən, dərojəzəptə boləjningda rəhimdillikni esinggə kəltürgəysən!»** — «yillar arisida» toşruluk; — Həbakkuk Huda ahirki zamanda Əz uluşlukini kərsitip Israilni gunəhtin qutkuzidu, dəp bildi. Birək hazır «ahirki zaman» əməs; əmdi hazır, «yillar arisida»mu Huda Əz küq-kudritini kərsətkəy! [□] **3:3 «Təngri Temandin, Pak-Muqəddəs Boləjuqi Paran teəjidin kəldi»** — «Təman» wə «Paran» Qanaan (Pələstin) zemining xərkiy jənubida, hazırki «İordaniyə» zeminiəja jaylaxkan ikki rayon. Bu yərdə (yəni Sinay teəjida) Musa pəyoqəmbər «muqəddəs qanun»ni qəbul kildi, andin Israilar Hudaning yetəkqiliki bilən Pələstingə qarap yol aldi. Bu sözlərgə həm baxqa pəyoqəmbərləning yazmiliriəja qarəjanda, Qutkuzəjuqi Məsih Əysa yər yūzigə kaytip kəlgəndimu awwal xu yərgə qūxūp, andin Israilni qutkuzux üqün Qanaanəja (Pələstingə) qarap kelidu. **«Selah!»** — «Selah» degən səz bəlkim küy qaləjan waqtida muzikidiki bir «pauza»ni kərsitixi mumkin; xuning bilən uning: — «tohta, oylan!» degən imasi boluxi mumkin. [□] **3:4 «Uning parkirakliki tang nuridək boldi»** — yaki «Uning parkirakliki qakmaqək boldi».

Putliridin qoşdak yalkun qışmaqta idi;□

6 U turup yər yüzini mөлqərlidi;

U qariwidi, əllərnı dəkəkə-dükkiğə saldi;

«mənggü taqlar» parə-parə kılindi,

«əbədiy dēng-egizliklər» egildürüldi,

Uning yolliri bolsa əbədiydu.□

7 Mən Kuxan kəbilisining qedirlirining
parakəndiqiliktə boləqlanliqini,

Midiyan zeminidiki pərdilərnı titrək
baskanliqini kərdum.□

8 Pərwərdigar dəryalarəqa aqqıqlandimikin?

Sening əzəziping dəryalarəqa karitildimikin?

Kəhring dengizəqa karitildimikin?

Atliringəqa, nijat-kutkuzuxni epkelidiəqlan jəng

□ 3:5 «Uning ... putliridin qoşdak yalkun qışmaqta idi»
— yaki, «Uning ... putliridin pişəqirin kizitma qışmaqta idi».

□ 3:6 «U turup yər yüzini mөлqərlidi» — yaki «U yər yüzini
silkip qoydi». ««əbədiy dēng-egizliklər» egildürüldi» —
yaki ««əbədiy dēng-egizliklər» əqlitildi». ««Mənggü taqlar»
parə-parə kılindi, «əbədiy dēng-egizliklər» egildürüldi, un-
ing yolliri bolsa əbədiydu» — taqlar həm dēnglər «əbədiy»
turəqlandək bolsimu, pəkət tirik Huda Əzi «əbədiydu». Baxqa
ikki hil tərijimisi: (1) «Uning qışxliiri əbədtin buyan boləqlan» (2)
«U kədimki (əbədiy) yollarda mangidu». □ 3:7 «Mən Kuxan
kəbilisining qedirliri., Midiyan zeminidiki pərdilər...»
— «Kuxan» wə «Midiyan» dēqlan iki əl 3-ayəttiki «Teman»
wə «Paran» dēqlan rayonlarda idi. Ular Israilning Kanaanni
(Pələstinni) ixəql kışixiəqa birinqi qarxi qışqlan əllərdin idi
(«Batur həkimler» 3- həm 7-bablarnı kərūng).

hərwiliringoşa minip kəlgənoşusən![□]

⁹ Sening okyaying ayan kilindi,
Sözüng boyiqə, *Israil* kəbililirigə iqkən
kəsəmliring üqün ayan kilindi!

Selah!

Sən yər yüzini dərya-kəlkünlər bilən
ayriwəttinq.[□]

¹⁰ Taoqlar Seni kərüp, azablinip toloşinip kətti;
Dolkunlap aqqan sular kəlkündək ötüp kətti;
Qongkur dengiz awazini qoyuwetip,
Qollirini yukirioşa örlətti.

¹¹ Etiloşan okliringning parkirak nurini kərüp,
Palidioşan nəyzəngning yoruqluğunu kərüp,
Kuyax həm ay öz turaloşusida jim turdi.

¹² Sən aqqiqingda yər yüzidin ötüp yürüş
kilding;

Əllərnə oşəzipingdə ziraətne sokkəndək soktung;

¹³ Öz həlkingning nijat-kutkuzuluxi üqün,
Sən Öz Məsihing bilən billə nijat-kutkuzux üqün
qikting;

[□] **3:8 «Pərwərdigar dəryalaroşa aqqiklandimikin? Sening oşəziping dəryalaroşa qaritildimikin? Kəhring dengizoşa qaritildimikin? Atliringoşa, nijat-kutkuzuxni epkelidioşan jəng hərwiliringoşa minip kəlgənoşusən!»** — Babil wə Mesopotamiyidiki butpərəslik əpsaniliri boyiqə, dengiz wə dəryalar ularning küqlük butliri yaki jin-xəytanliri turidioşan «kəroşan»liri idi. Bu ayət boyiqə Hudaning Özining küq-qudriti həmmə but wə jin-xəytanlardan zor üstün kərsitilidu. [□] **3:9 «Sening okyaying... sözüng boyiqə, *Israil* kəbililirigə iqkən kəsəmliring üqün ayan kilindi!»** — baxqa ikki hil tərjimisi: — «Sening okyaying... Sening sözünggə tayanşan kəbililərgə iqkən kəsəmliring boyiqə ayan kilindi!», yaki: «Sən okyayingni ayan kilding, nuroşun oklarning elip ketilixini buyrudung».

Ulini boynioʻlqə eqip taxlap,
Rəzilning jəmətining bəxini urup-yanjip, un-
ingdin ayriwəttin;

Selah!□

14 Sən uning nəyziliri bilən sərdarlırining
bexioʻa sanjiding;

Ular dəhʻətlik qara quyundək meni
tarkitiwetixkə qikti,

Ularning huxalliki ajiz məminləni yoxurun
jayda yalmap yutuxtın ibarəttur!□

15 Sən atliring bilən dengizdin,

Yəni dəwə-dəwə qilinʻan uluʻq sulardin ətüp

□ **3:13 «Sən Əz Məsihing bilən billə nijat-қutқuzux үқün qikting»** — «Məsihing» yaki «Məsih қilʻining» — Hudaning yolyoruqi boyiqə, Israilʻa yengi bir padixah bekitix үқün uning bexioʻa zəytin meyi sürülүx kerək idi. Muxu murasim «məsih қiliniх» dəp wə xu qəʻdin baxlap muxu padixah «Hudaning məsih қilʻini» dəp atilatti. Huda Dawut padixahning bir əwladini «məsih қilimən», bu «Қutқuzoʻuqi-Məsih» Israilni həm barliқ dunyani gunahlıridin қutқuzidu, dəp wədə қilʻan. Bizningqə muxu ayəttə bu «Қutқuzoʻuqi-Məsih» kərsitilidu. **«Sən Əz Məsihing bilən billə nijat-қutқuzux үқün qikting»** — baxқа birhil tərјimisi: «Sən Əz Məsihingni қutқuzux үқün qikting». **«... Ulini boynioʻlqə eqip taxlap, ...»** — yaki «uni (xu jəmətni) ulidin əgzisigiqə eqip taxlap,...». Bəzi alimlar: «Rəzilning bexi» degən sez ahiri zamandiki Hudaʻa qarxi қikқан, Xəytanning wəkili bolʻan «dəjjal»ni kərsitidu, dəp қaraydu. Biz qoxulimiz.

□ **3:14 «Sən uning nəyziliri bilən sərdarlırining bexioʻa sanjiding»** — «uning» — «rəzilning jəmətining bəxining...» (13-ayət); bəlkim dəjjalni kərsitixi mumkin. **«Ular dəhʻətlik qara quyundək meni tarkitiwetixkə qikti»** — «meni» — Israil sezləydu. Muxu ayəttiki sezlər ahirқи zamandiki Israil həlқining eytқanliri bolsa kerək.

mangding!□

16 Mən bularni anglidim, iqi-baoqrimni titrək basti;

Awazni anglap kalpuklirim dir-dir kildi,

Ustihanlirim qirip kətkəndək boldi,

Putlirimni titrək basti;

Qünki mən külpətlik künidə,

Yəni öz həlqimə təjawuz qiloquqi besip kirkən künidimu,

Səwr-hatirjəmliktə turuxum kerək.□

17 Qünki ənjür dərihi qeqəklimisimu,

Üzüm tallirida mewə bolmisimu,

Zəytun dərihigə qiloqan əjir yokka qikқан bol-simu,

Etizlar heq həsul bərmigən bolsimu,

Qotandin qoy padisi üzülgən bolsimu,

Eqilda kala padisi yok bolsimu,

18 Mən həman Pərwərdigardin xadlinimən,

Manga nijatimni bərgüqi Hudayimdin xadliqka qəmülimən,□

19 Pərwərdigar, Rəb, mening küq-қudritimdur;

U mening putlirimni keyikningkidək қilidu;

Meni yukiri jaylirimda mangozidu!

□ 3:15 «Sən atliring bilən dengizdin, yəni dəwə-dəwə қilinoqan uluq sulardin өtүp mangding!» — Musa pəyoəmbər Israilni Misirdin қikirip yetəkligəndə, ular Qizil Dengizdin өtkən. Dengizdiki sular ularoqa yol eqip ikki təripidə «dəwə-dəwə» turoqanidi. Kəlgüsi zamandiki wəкə bəlkim buningoqa ohxap ketidu. □ 3:16 «Awazni anglap kalpuklirim dir-dir kildi» — Həbakkuk «Hudaning awazi» dəp oquq eytmaydu — uningoqa nisbətən angliqudək pəкət birla awaz bar, halas. □ 3:18 «Manga nijatimni bərgüqi Hudayim...» — yaki «nijatim boluquqi Hudayim...».

(Bu күү нәтмиқиләрning бexиға tapxurulup,
tarliқ sazlar bilән oқulsun).

**Muq ddes Kalam (y ngi yezik)
The Holy Bible in the Uyghur language, written in
Pinyin script**

Copyright   2010 Mukeddes Kalam - Uyghur Bible Translation Committee

Language: Uyghur tili (Uyghur)

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2021-09-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

b6bd0959-14d2-5233-b340-6f210a8f13c5